TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Lausunto
11.11.2026
TSV-AK-2026-101535

TSV/14653/2026

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Viitetieto: HE 228/2026 vp (Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta)

Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunto hallintovaliokunnalle

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa tietosuojavaltuutetun toimistolta hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §:n kumoamisesta (HE 228/2026 vp).

Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut lausunnon valtiovarainministeriölle 11.8.2026.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi toimeentulotuesta annettua lakia ja kumottavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 29 §. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi toimeentulotuesta annettua lakia siten, että Kansaneläkelaitos laskuttaisi kunnan rahoitusosuuden perustoimeentulotuen kustannuksista kunnalta. Laskutus tapahtuisi kuukausittain, eikä rahoitusosuutta enää vähennettäisi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta.

Ehdotetun toimeentulotuesta annetun lain 18 k §:n mukaan Kansaneläkelaitoksella on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus antaa kunnalle sellaisen perustoimeentulotuen hakijan yksilöintitiedot, jolle maksettua perustoimeentulotukea rahoitetaan kunnan varoista 27 f §:n nojalla, sekä tiedot tuen hakijalle edellisenä kuukautena maksetun perustoimeentulotuen määrästä ja kunnan rahoitusosuudesta. Yksilöintitiedoilla tarkoitetaan tuen hakijan nimeä ja henkilötunnusta sekä tietoa siitä, millä perusteella tuen hakijan katsotaan vakinaisesti oleskelevan kunnan alueella.

Hallituksen esityksen perusteluissa (s.16) todetaan, että kunnan oikeus käsitellä luovutettavia henkilötietoja perustuisi EU:n yleisen tietosuoja asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Edellä mainitun c alakohdan mukaan tietojen käsittely on lainmukaista, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Kunnalla on lakisääteinen tehtävä rahoittaa perustoimeentulotukea. Ehdotetussa 27 f §:ssä tarkoitettuun laskutusmenettelyyn siirtyminen tuo perustoimeentulotukimenot osaksi kunnan kirjanpitoa. Tämä tarkoittaa muutosta nykytilaan, sillä voimassa olevan lain mukaan rahoitusosuuden perintä tapahtuu kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta, eikä kustannusta kirjata kunnan kirjanpitoon erillisenä menoeränä. Kunnan on kyettävä varmistamaan menojen oikeellisuus. Kirjausten tulee perustua liiketapahtuman todentavaan tositteeseen. Kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 5 §:n mukaan menotositteesta on käytävä selville vastaanotettu tuotannontekijä.

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Vaikuttaa siltä, että hakijan nimeä ja henkilötunnusta sekä tietoa siitä, millä perusteella tuen hakijan katsotaan oleskelevan kunnan alueella, voidaan käsitellä yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla.

Tietosuojavaltuutettu kiinnittää huomiota siihen, että keskeistä on, että rekisteröity tietää, kuka käsittelee häntä koskevia tietoja. Ehdotuksen perusteella vaikuttaa edelleen epäselvältä, onko rekisteröity tietoinen siitä, että hänen hakiessaan ja saadessaan Kansaneläkelaitoksen maksamaa tukea, hänen henkilötietonsa välittyvät nyt ehdotetulla tarkkuudella tämän jälkeen myös hänen koti- tai oleskelukunnallensa. Tietosuojavaltuutettu korostaa, että rekisterinpitäjän velvollisuutena on huolehtia rekisteröidyn asianmukaisesta informoinnista. Ehdotettu järjestely vaikuttaa monitahoiselta eikä välttämättä luo parhaita puitteita henkilötietojen asianmukaiselle käsittelylle, mikä korostaa rekisterinpitäjän velvollisuuksia.

Allekirjoitus

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Pauliina Levy
Ylitarkastaja

Yhteystiedot

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Sähköposti: tietosuoja@om.fi
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihde: 029 566 6700
Verkkosivut: tietosuoja.fi